T092 ATĐ 4 (08) Luận A Tỳ Đạt Ma Đại Tỳ Bà Sa Q58-Kiết Uẩn-Luận về Nhất Hành

Tạng Luận (Linh Sơn Pháp Bảo)

SOÁ 1545 - LUAÄN A TYØ ÑAÏT MA ÑAÏI TYØ BAØ SA, Quyeån 58 121

LUAÄN A TYØ ÑAÏT MA ÑAÏI TYØ BAØ SA QUYEÅN 58

LUAÄN VEÀ NHAÁT HAØNH (Phaàn 3)

Neáu ñoái vôùi söï vieäc naøy coù kieát aùi quaù khöù raøng buoäc thì cuõng coù vò lai chaêng? Cho ñeán noùi roäng ra. Trong naøy, caùc kieát coù hai loaïi: 1. Meâ laàm töï töôùng. 2. Meâ laàm coïng töôùng. Meâ laàm töï töôùng, ñoù laø kieát AÙi-Nhueá-Maïn-Taät vaø San. Meâ laàm coïng töôùng, ñoù laø kieát voâ minh-kieán-thuû vaø nghi. Trong caùc kieát meâ laàm töï töôùng, kieát aùi ñoái vôùi söï cuûa naêm Boä thuoäc ba coõi coù theå laøm cho raøng buoäc; vò lai chöa ñoaïn thì chaéc chaén raøng buoäc taát caû söï cuûa ba ñôøi kia; quaù khöù khoâng nhaát ñònh, nghóa laø ñoái vôùi söï vieäc naøy neáu ñôøi tröôùc chöa ñoaïn thì raøng buoäc, neáu tröôùc chöa sinh giaû söû sinh maø ñaõ ñoaïn thì khoâng raøng buoäc; hieän taïi cuõng khoâng nhaát ñònh, nghóa laø ñoái vôùi söï vieäc naøy neáu hieän ôû tröôùc maét thì raøng buoäc, khoâng hieän ôû tröôùc maét thì khoâng raøng buoäc; kieát Maïn cuõng nhö vaäy. Kieát Nhueá ñoái vôùi söï cuûa naêm Boä thuoäc coõi Duïc coù theå laøm cho raøng buoäc; vò lai chöa ñoaïn thì chaéc chaén raøng buoäc taát caû söï cuûa ba ñôøi kia; quaù khöù khoâng nhaát ñònh; nghóa laø ñoái vôùi söï vieäc naøy neáu ñôøi tröôùc chöa ñoaïn thì raøng buoäc, neáu tröôùc chöa sinh giaû söû sinh maø ñaõ ñoaïn thì khoâng raøng buoäc; hieän taïi cuõng khoâng nhaát ñònh, nghóa laø ñoái vôùi söï vieäc naøy neáu hieän ôû tröôùc maét thì raøng buoäc, khoâng hieän ôû tröôùc maét thì khoâng raøng buoäc. Kieát Taät ñoái vôùi söï do tu maø ñoaïn thuoäc coõi Duïc coù theå laøm cho raøng buoäc; vò lai chöa ñoaïn thì chaéc chaén raøng buoäc taát caû söï cuûa ba ñôøi kia; quaù khöù khoâng nhaát ñònh, nghóa laø ñoái vôùi söï vieäc naøy neáu ñôøi tröôùc chöa ñoaïn thì raøng buoäc, neáu tröôùc chöa sinh giaû söû sinh maø ñaõ ñoaïn thì khoâng raøng buoäc; hieän taïi cuõng khoâng nhaát ñònh, nghóa laø ñoái vôùi söï vieäc naøy neáu hieän ôû tröôùc maét thì raøng buoäc, khoâng hieän ôû tröôùc maét thì

SOÁ 1545 - LUAÄN A TYØ ÑAÏT MA ÑAÏI TYØ BAØ SA, Quyeån 58 122 khoâng raøng buoäc; kieát San cuõng nhö vaäy. Caùc kieát meâ laàm coïng töôùng,

ñoái vôùi söï cuûa naêm Boä thuoäc ba coõi coù theå laøm cho raøng buoäc; quaù khöù- vò lai chöa ñoaïn thì chaéc chaén raøng buoäc taát caû söï cuûa ba ñôøi kia; hieän taïi khoâng nhaát ñònh, nghóa laø ñoái vôùi söï vieäc naøy neáu hieän ôû tröôùc maét thì raøng buoäc, khoâng hieän ôû tröôùc maét thì khoâng raøng buoäc. Ñaây goïi laø Tyø-baø-sa toùm löôïc traùi qua saùu loaïi cuûa baûy Tieåu-baûy Ñaïi. Hoûi: Neáu ñoái vôùi söï vieäc naøy coù kieát aùi quaù khöù raøng buoäc thì cuõng coù vò lai chaêng? Ñaùp: Ñuùng nhö vaäy. Nguyeân côù theá naøo? Bôûi vì tröôùc kieát aùi ñoái vôùi söï cuûa naêm Boä thuoäc ba coõi coù theå laøm cho raøng buoäc, vò lai chöa ñoaïn thì chaéc chaén raøng buoäc taát caû söï cuûa ba ñôøi kia. Hoûi: Giaû söû coù vò lai thì cuõng coù quaù khöù chaêng? Ñaùp: Neáu ñôøi tröôùc chöa ñoaïn thì raøng buoäc, neáu tröôùc chöa sinh giaû söû sinh maø ñaõ ñoaïn thì khoâng raøng buoäc. Nguyeân côù theá naøo? Bôûi vì tröôùc noùi kieát aùi quaù khöù khoâng nhaát ñònh, nghóa laø ñoái vôùi söï vieäc naøy neáu ñôøi tröôùc chöa ñonaï thì raøng buoäc, neáu tröôùc chöa sinh giaû söû sinh maø ñaõ ñoaïn thì khoâng raøng buoäc. Hoûi: Neáu luùc kieát aùi quaù khöù ñaõ ñoaïn, thì luùc aáy kieát aùi vò lai cuõng ñaõ ñoaïn; neáu luùc kieát aùi quaù khöù chöa ñoaïn, thì luùc aáy kieát aùi vò lai cuõng chöa ñoaïn, nay vì sao noùi neáu ñôøi tröôùc chöa ñoaïn thì raøng buoäc, neáu tröôùc chöa sinh giaû söû sinh maø ñaõ ñoaïn thì khoâng raøng buoäc? Ñaùp: Caùc Sö nöôùc ngoaøi ñöa ra caùch noùi nhö vaäy: “Neáu ñôøi tröôùc chöa ñoaïn thì raøng buoäc, laø noùi veà kieát thuoäc ba phaåm Trung; neáu tröôùc chöa sinh thì khoâng raøng buoäc, laø noùi veà kieát thuoäc ba phaåm Haï; giaû söû sinh maø ñaõ ñonaï thì khoâng raøng buoäc, laø noùi veà kieát thuoäc ba phaåm Thöôïng”. Caùc Luaän sö cuûa nöôùc Ca-thaáp-di-la noùi: “Neáu ñôøi tröôùc chöa ñoaïn thì raøng buoäc, laø noùi veà kieát thuoäc chín phaåm; neáu tröôùc chöa sinh thì khoâng raøng buoäc, laø noùi veà kieát thuoäc ba phaåm sau; giaû söû sinh maø ñaõ ñoaïn thì khoâng raøng buoäc, laø noùi veà kieát thuoäc saùu phaåm tröôùc”. Nhö quaù khöù ñaõ ñoaïn kieát aùi thuoäc saùu phaåm tröôùc, vò lai cuõng nhö vaäy; Kieát aùi thuoäc ba phaåm sau tuy chöa ñoaïn maø chöa sinh, cho neân laøm raøng buoäc ôû vò lai chöù khoâng phaûi laø quaù khöù. YÙ trong naøy noùi: Neáu ñoái vôùi söï vieäc naøy coù kieát aùi vò lai chöa ñoaïn, thì cuõng coù kieát aùi ñôøi tröôùc chöa ñoaïn, töùc laø ñoái vôùi söï vieäc naøy cuõng coù nghóa cuûa kieát aùi quaù khöù raøng buoäc. Neáu ñoái vôùi söï vieäc naøy tuy coù kieát aùi vò lai chöa ñoaïn, maø tröôùc ñaây ñoái vôùi kieát aùi naøy chöa sinh, thì tuy sinh nôi khaùc maø ñoái vôùi söï vieäc naøy cuõng goïi laø chöa sinh; giaû söû sinh maø ñaõ ñoaïn thì ñoái vôùi söï vieäc naøy khoâng coù nghóa raøng buoäc cuûa kieát aùi quaù khöù. Hoûi: Neáu ñoái vôùi söï vieäc naøy coù kieát aùi quaù khöù raøng buoäc thì cuõng

coù hieän taïi chaêng? Ñaùp: Neáu hieän ôû tröôùc maét. Nguyeân côù theá naøo? Bôûi vì tröôùc noùi kieát aùi hieän taïi cuõng khoâng nhaát ñònh, nghóa laø ñoái vôùi söï vieäc naøy neáu hieän ôû tröôùc maét thì raøng buoäc, khoâng hieän ôû tröôùc

maét thì khoâng raøng buoäc. Nghóa laø ñoái vôùi söï vieäc naøy neáu daáy khôûi kieát aùi hieän ôû tröôùc maét, thì coù nghóa raøng buoäc cuûa kieát aùi hieän taïi. Neáu ñoái vôùi söï vieäc naøy hoaëc daáy khôûi kieát khaùc hieän ôû tröôùc maét, hoaëc daáy khôûi taâm thieän-voâ phuù voâ kyù hieän ôû tröôùc maét, hoaëc ôû nôi khaùc daáy khôûi kieát aùi hieän ôù tröôùc maét, hoaëc luùc khoâng coù taâm gì thì khoâng coù nghóa raøng buoäc cuûa kieát aùi hieän taïi. Hoûi: Giaû söû coù hieän taïi thì cuõng coù quaù khöù chaêng? Ñaùp: Neáu ñôøi tröôùc chöa ñoaïn thì raøng buoäc, neáu tröôùc chöa sinh- giaû söû sinh maø ñaõ ñoaïn thì khoâng raøng buoäc. Nghóa trong naøy yù nhö tröôùc ñaõ noùi roäng ra. Hoûi: Neáu ñoái vôùi söï vieäc naøy coù kieát aùi vò lai raøng buoäc thì cuõng coù hieän taïi chaêng? Ñaùp: Neáu hieän ôû tröôùc maét. Nghóa trong naøy yù cuõng nhö tröôùc ñaõ noùi. Hoûi: Giaû söû coù hieän taïi thì cuõng coù vò lai chaêng? Ñaùp: Ñuùng nhö vaäy. YÙ nghóa trong naøy nhö tröôùc ñaõ noùi. Hoûi: Neáu ñoái vôùi söï vieäc naøy coù kieát aùi quaù khöù raøng buoäc thì cuõng coù vò lai-hieän taïi chaêng? Ñaùp: Vò lai chaéc chaén raøng buoäc, hieän taïi neáu hieän ôû tröôùc maét. YÙ nghóa trong naøy ñeàu nhö tröôùc ñaõ noùi. Hoûi: Giaû söû coù vò lai-hieän taïi thì cuõng coù quaù khöù chaêng? Ñaùp: Neáu ñôøi tröôùc chöa ñoaïn thì raøng buoäc, neáu tröôùc chöa sinh- giaû söû sinh maø ñaõ ñoaïn thì khoâng raøng buoäc. YÙ nghóa trong naøy cuõng nhö tröôùc ñaõ noùi. Hoûi: Neáu ñoái vôùi söï vieäc naøy coù kieát aùi vò lai raøng buoäc thì cuõng coù quaù khöù-hieän taïi chaêng? Ñaùp: Trong naøy coù boán caâu phaân bieät: 1. Hoaëc coù vò lai maø khoâng coù quaù khöù-hieän taïi, nghóa laø ñoái vôùi söï vieäc naøy kieát aùi chöa ñoaïn, maø tröôùc chöa sinh, giaû söû sinh maø ñaõ ñoaïn, khoâng hieän ôû tröôùc maét. Trong naøy, kieát aùi chöa ñoaïn, laø hieån baøy coù kieát aùi vò lai, maø tröôùc chöa sinh-giaû söû sinh maø ñaõ ñoaïn, laø ngaên chaën coù kieát aùi quaù khöù; khoâng hieän ôû tröôùc maét, laø ngaên chaën coù Kieát aùi hieän taïi. 2. Hoaëc coù vò lai vaø quaù khöù maø khoâng coù hieän taïi, nghóa laø ñoái

vôùi söï vieäc naøy coù kieát aùi ñôøi tröôùc chöa ñoaïn, khoâng hieän ôû tröôùc maét. Trong naøy, coù kieát aùi ñôøi tröôùc chöa ñoaïn, laø hieån baøy kieát aùi quaù khöù; khoâng hieän ôû tröôùc maét, laø ngaên chaën coù kieát aùi hieän taïi. Ñaõ coù kieát aùi ñôøi tröôùc chöa ñoaïn, thì cuõng hieån baøy laø coù kieát aùi vò lai, cho neân trong naøy khoâng noùi rieâng bieät veà coù. 3. Hoaëc coù vò lai vaø hieän taïi maø khoâng coù quaù khöù, nghóa laø ñoái vôùi söï vieäc naøy coù kieát aùi hieän ôû tröôùc maét, nhöng tröôùc chöa sinh-giaû söû sinh maø ñaõ ñoaïn. Trong naøy, coù kieát aùi hieän ôû tröôùc maét, laø hieån baøy coù kieát aùi hieän taïi; nhöng tröôùc chöa sinh-giaû söû sinh maø ñaõ ñoaïn, laø ngaên chaën coù kieát aùi quaù khöù. Ñaõ coù kieát aùi hieän ôû tröôùc maét, thì cuõng hieån baøy laø coù kieát aùi vò lai, cho neân khoâng noùi rieâng bieät veà nghóa coù cuûa vò lai. 4. Hoaëc coù vò lai vaø quaù khöù-hieän taïi, nghóa laø ñoái vôùi söï vieäc naøy coù kieát aùi ñôøi tröôùc chöa ñoaïn maø cuõng hieän ôû tröôùc maét. Trong naøy, coù kieát aùi ñôøi tröôùc chöa ñoaïn, laø hieån baøy coù kieát aùi quaù khöù; cuõng hieän ôû tröôùc maét, laø hieån baøy coù kieát aùi hieän taïi. Ñaõ coù kieát aùi quaù khöù-hieän taïi, thì vò lai cuõng

coù, khoâng noùi maø töï thaønh töïu. Hoûi: Giaû söû coù quaù khöù-hieän taïi thì cuõng coù vò lai chaêng? Ñaùp: Ñuùng nhö vaäy. YÙ nghóa trong naøy ñaõ noùi nhö tröôùc. Hoûi: Neáu ñoái vôùi söï vieäc naøy coù Kieát aùi hieän taïi raøng buoäc thì cuõng coù quaù khöù-vò lai chaêng? Ñaùp: Vò lai chaéc chaén raøng buoäc, quaù khöù neáu ñôøi tröôùc chöa ñoaïn thì raøng buoäc, neáu tröôùc chöa sinh-giaû söû sinh maø ñaõ ñoaïn thì khoâng raøng buoäc. YÙ nghóa trong naøy cuõng nhö tröôùc ñaõ noùi. Hoûi: Giaû söû coù quaù khöù-vò lai thì cuõng coù hieän taïi chaêng? Ñaùp: Neáu hieän ôû tröôùc maét. YÙ nghóa trong naøy cuõng nhö tröôùc ñaõ noùi. Nhö kieát aùi traûi qua saùu loaïi, neân bieát raèng kieát Nhueá-maïn-Taät- Khan-voâ minh phi bieán haønh traûi qua saùu loaïi cuõng nhö vaäy. Nghóa veà kieát meâ laàm töï töôùng gioáng nhau, cho neân tuy coù roäng-heïp maø coù theå töông töï vôùi nhau. Hoûi: Neáu ñoái vôùi söï vieäc naøy coù kieát kieán quaù khöù raøng buoäc thì cuõng coù vò lai chaêng? Ñaùp: Ñuùng nhö vaäy. Hoûi: Giaû söû coù vò lai thì cuõng coù quaù khöù chaêng? Ñaùp: Ñuùng nhö vaäy. Hoûi: Neáu ñoái vôùi söï vieäc naøy coù kieát kieán quaù khöù raøng buoäc thì cuõng coù hieän taïi chaêng?

SOÁ 1545 - LUAÄN A TYØ ÑAÏT MA ÑAÏI TYØ BAØ SA, Quyeån 58 126

Ñaùp: Neáu hieän ôû tröôùc maét. Hoûi: Giaû söû coù hieän taïi thì cuõng coù quaù khöù chaêng? Ñaùp: Ñuùng nhö vaäy. Hoûi: Neáu ñoái vôùi söï vieäc naøy coù kieát Kieán vò lai raøng buoäc thì cuõng coù hieän taïi chaêng? Ñaùp: Neáu hieän ôû tröôùc maét. Hoûi: Giaû söû coù hieän taïi thì cuõng coù vò lai chaêng? Ñaùp: Ñuùng nhö vaäy. Hoûi: Neáu ñoái vôùi söï vieäc naøy coù kieát Kieán quaù khöù raøng buoäc thì cuõng coù vò lai-hieän taïi chaêng? Ñaùp: Vò lai chaéc chaén raøng buoäc, hieän taïi neáu hieän ôû tröôùc maét. Hoûi: Giaû söû coù vò lai-hieän taïi thì cuõng coù quaù khöù chaêng? Ñaùp: Ñuùng nhö vaäy. Hoûi: Neáu ñoái vôùi söï vieäc naøy coù kieát kieán vò lai raøng buoäc thì cuõng coù quaù khöù-hieän taïi chaêng? Ñaùp: Quaù khöù chaéc chaén raøng buoäc, hieän taïi neáu hieän ôû tröôùc maét. Hoûi: Giaû söû coù quaù khöù-hieän taïi thì cuõng coù vò lai chaêng? Ñaùp: Ñuùng nhö vaäy. Hoûi: Neáu ñoái vôùi söï vieäc naøy coù kieát kieán hieän taïi raøng buoäc thì cuõng coù quaù khöù-vò lai chaêng? Ñaùp: Ñuùng nhö vaäy. Hoûi: Giaû söû coù quaù khöù-vò lai thì cuõng coù hieän taïi chaêng? Ñaùp: Neáu hieän ôû tröôùc maét. Nguyeân côù theá naøo? Bôûi vì tröôùc ñaây ñöa ra caùch noùi naøy: Caùc kieát meâ laàm coïng töôùng ñoái vôùi söï cuûa naêm Boä thuoäc ba coõi coù theå laøm cho raøng buoäc, quaù khöù-vò lai chöa ñoaïn thì chaéc chaén raøng buoäc taát caû söï cuûa ba ñôøi kia, hieän taïi khoâng nhaát ñònh, nghóa laø ñoái vôùi söï vieäc naøy neáu hieän ôû tröôùc maét thì raøng buoäc, khoâng hieän ôû tröôùc maét thì khoâng raøng buoäc. Nhö Kieát Kieán traûi qua saùu loaïi, neân bieát raèng kieát thuû-nghi-voâ minh bieán haønh traûi qua saùu loaïi cuõng nhö vaäy. Nghóa veà kieát meâ laàm coïng töôùng gioáng nhau, cho neân tuy coù roäng-heïp maø coù theå töông töï vôùi nhau. Hoûi: Neáu ñoái vôùi söï vieäc naøy coù kieát aùi quaù khöù raøng buoäc thì cuõng coù kieát Nhueá quaù khöù raøng buoäc chaêng? Ñaùp: Neáu sinh tröôùc chöa ñoaïn thì raøng buoäc, neáu tröôùc chöa sinh- giaû söû sinh maø ñaõ ñoaïn thì khoâng raøng buoäc. Nghóa laø ñoái vôùi söï vieäc naøy, neáu coù Kieát aùi ñôøi tröôùc chöa ñoaïn, thì cuõng coù

kieát Nhueá ñôøi tröôùc

SOÁ 1545 - LUAÄN A TYØ ÑAÏT MA ÑAÏI TYØ BAØ SA, Quyeån 58 127

chöa ñoaïn, ngay nôi söï vieäc naøy cuõng coù nghóa cuûa kieát Nhueá quaù khöù raøng buoäc. Neáu ñoái vôùi söï vieäc naøy, tuy coù Kieát aùi ñôøi tröôùc chöa ñoaïn nhöng tröôùc ñoù kieát Nhueá naøy chöa sinh, thì tuy sinh ôû nôi khaùc maø ñoái vôùi söï vieäc naøy cuõng goïi laø chöa sinh; giaû söû sinh maø ñaõ ñoaïn thì ñoái vôùi söï vieäc naøy khoâng coù nghóa cuûa kieát Nhueá quaù khöù raøng buoäc. Hoûi: Giaû söû coù kieát Nhueá quaù khöù raøng buoäc thì cuõng coù kieát aùi quaù khöù raøng buoäc chaêng? Ñaùp: Neáu ñôøi tröôùc chöa ñoaïn thì raøng buoäc, neáu tröôùc chöa sinh- giaû söû sinh maø ñaõ ñoaïn thì khoâng raøng buoäc. Nghóa laø ñoái vôùi söï vieäc naøy neáu coù kieát Nhueá ñôøi tröôùc chöa ñoaïn, cuõng coù kieát aùi ñôøi tröôùc chöa ñoaïn, thì ñoái vôùi söï vieäc naøy cuõng coù nghóa cuûa kieát aùi quaù khöù raøng buoäc. Neáu ñoái vôùi söï vieäc naøy tuy coù kieát Nhueá ñôøi tröôùc chöa ñoaïn nhöng tröôùc ñoù kieát aùi naøy chöa sinh, thì tuy sinh ôû nôi khaùc maø ñoái vôùi söï vieäc naøy cuõng goïi laø chöa sinh; giaû söû sinh maø ñaõ ñoaïn thì ñoái vôùi söï vieäc naøy khoâng coù nghóa cuûa kieát aùi quaù khöù raøng buoäc. Neáu ñoái vôùi söï vieäc naøy coù kieát aùi quaù khöù raøng buoäc thì cuõng coù kieát Nhueá vò lai raøng buoäc chaêng? Ñaùp: neáu chöa ñoaïn thì theá naøo laø chöa ñoaïn? Nghóa laø chöa lìa nhieãm coõi Duïc thì chaéc chaén cuõng coù nghóa cuûa kieát Nhueá vò lai raøng buoäc. Hoûi: Giaû söû coù kieát nhueá vò lai raøng buoäc thì cuõng coù kieát aùi quaù khöù raøng buoäc chaêng? Ñaùp: Neáu ñôøi tröôùc chöa ñoaïn thì raøng buoäc, neáu tröôùc chöa sinh giaû söû sinh maø ñaõ ñoaïn thì khoâng raøng buoäc. Nghóa laø ñoái vôùi söï vieäc naøy neáu coù kieát Nhueá vò lai chöa ñoaïn cuõng coù kieát aùi ñôøi tröôùc chöa ñoaïn, thì ñoái vôùi söï vieäc naøy cuõng coù nghóa cuûa kieát aùi quaù khöù raøng buoäc. Neáu ñoái vôùi vieäc naøy tuy coù kieát Nhueá vò lai chöa ñoaïn nhöng tröôùc ñoù kieát aùi naøy chöa sinh, thì tuy sinh ôû nôi khaùc maø ñoái vôùi söï vieäc naøy cuõng goïi laø chöa sinh; giaû söû sinh maø ñaõ ñoaïn thì ñoái vôùi söï vieäc naøy khoâng coù nghóa cuûa kieát aùi quaù khöù raøng buoäc. Hoûi: Neáu ñoái vôùi söï vieäc naøy coù kieát aùi quaù khöù raøng buoäc thì cuõng coù kieát nhueá hieän taïi raøng buoäc chaêng? Ñaùp: Neáu hieän ôû tröôùc maét. Nghóa laø ñoái vôùi söï vieäc naøy neáu coù kieát aùi ñôøi tröôùc chöa ñoaïn, cuõng coù kieát Nhueá hieän ôû tröôùc maét thì coù nghóa cuûa kieát nhueá hieän taïi raøng buoäc. Neáu ñoái vôùi söï vieäc naøy, hoaëc daáy khôûi kieát khaùc hieän ôû tröôùc maét, hoaëc daáy khôûi taâm thieän-voâ phuù, voâ kyù hieän ôû tröôùc maét, hoaëc ôû nôi khaùc daáy khôûi kieát Nhueá hieän ôû tröôùc maét, hoaëc luùc khoâng coù taâm naøo, thì khoâng coù nghóa cuûa kieát nhueá hieän

SOÁ 1545 - LUAÄN A TYØ ÑAÏT MA ÑAÏI TYØ BAØ SA, Quyeån 58 128

taïi raøng buoäc. Hoûi: Giaû söû coù kieát Nhueá hieän taïi raøng buoäc maø laïi coù kieát aùi quaù khöù raøng buoäc chaêng? Ñaùp: Neáu ñôøi tröôùc chöa ñoaïn thì raøng buoäc, neáu tröôùc chöa sinh giaû söû sinh maø ñaõ ñoaïn thì khoâng raøng buoäc. Nghóa laø ñoái vôùi söï vieäc naøy neáu coù kieát nhueá hieän ôû tröôùc maét,

cuõng coù kieát aùi ñôøi tröôùc chöa ñoaïn, thì ñoái vôùi söï vieäc naøy cuõng coù nghóa cuûa kieát aùi quaù khöù raøng buoäc. Neáu ñoái vôùi söï vieäc naøy tuy coù kieát nhueá hieän ôû tröôùc maét nhöng tröôùc ñoù kieát aùi naøy chöa sinh, thì tuy sinh ôû nôi khaùc maø ñoái vôùi söï vieäc naøy cuõng goïi laø chöa sinh; giaû söû sinh maø ñaõ ñoaïn thì ñoái vôùi söï vieäc naøy khoâng coù nghóa cuûa kieát aùi quaù khöù raøng buoäc. Hoûi: Neáu ñoái vôùi söï vieäc naøy coù kieát aùi quaù khöù raøng buoäc thì cuõng coù kieát nhueá quaù khöù-hieän taïi raøng buoäc chaêng? Ñaùp: Trong naøy coù boán caâu phaân bieät: 1. Hoaëc coù kieát aùi quaù khöù raøng buoäc maø khoâng coù kieát nhueá quaù khöù-hieän taïi raøng buoäc, nghóa laø ñoái vôùi söï vieäc naøy coù kieát aùi thì tröôùc chöa ñoaïn chöù khoâng coù kieát nhueá ñôøi tröôùc, giaû söû sinh maø ñaõ ñoaïn, khoâng hieän ôû tröôùc maét. Trong naøy, coù kieát aùi ñôøi tröôùc chöa ñoaïn, laø hieån baøy coù kieát aùi quaù khöù; khoâng coù kieát nhueá ñôøi tröôùc, giaû söû sinh maø ñaõ ñoaïn, laø ngaên chaën coù kieát nhueá quaù khöù; khoâng hieän ôû tröôùc maét, laø ngaên chaën coù kieát nhueá hieän taïi. 2. Hoaëc coù kieát aùi quaù khöù raøng buoäc, vaø coù kieát nhueá quaù khöù raøng buoäc chöù khoâng coù hieän taïi, nghóa laø ñoái vôùi söï vieäc naøy coù kieát aùi-kieát nhueá ñôøi tröôùc chöa ñoaïn chöù khoâng coù kieát nhueá hieän ôû tröôùc maét. Trong naøy, coù kieát aùi-kieát nhueá ñôøi tröôùc chöa ñoaïn, laø hieån baøy coù kieát aùi-kieát nhueá quaù khöù; khoâng coù kieát nhueá hieän ôû tröôùc maét, laø ngaên chaën coù kieát nhueá hieän taïi. 3. Hoaëc coù kieát aùi quaù khöù raøng buoäc vaø coù kieát nhueá hieän taïi raøng buoäc chöù khoâng coù quaù khöù, nghóa laø ñoái vôùi söï vieäc naøy coù kieát aùi ñôøi tröôùc chöa ñoaïn, coù kieát nhueá hieän ôû tröôùc maét maø tröôùc chöa sinh-giaû söû sinh maø ñaõ ñoaïn. Trong naøy, coù kieát aùi ñôøi tröôùc chöa ñoaïn, laø hieån baøy coù kieát aùi quaù khöù; coù kieát nhueá hieän ôû tröôùc maét, laø hieån baøy coù kieát nhueá hieän taïi; maø tröôùc chöa sinh-giaû söû sinh maø ñaõ ñoaïn, laø ngaên chaën coù kieát nhueá quaù khöù. 4. Hoaëc coù kieát aùi quaù khöù raøng buoäc, vaø coù kieát nhueá quaù khöù-hieän taïi raøng buoäc, nghóa laø ñoái vôùi söï vieäc naøy coù kieát aùi-kieát nhueá ñôøi tröôùc chöa ñoaïn vaø coù kieát nhueá hieän taïi ôû thaønh töïu maét. Trong naøy, coù kieát aùi-kieát nhueá ñôøi tröôùc chöa ñoaïn, laø hieån baøy coù kieát aùi-kieát nhueá

quaù khöù; coù kieát nhueá hieän ôû tröôùc maét, laø hieån baøy coù kieát nhueá hieän taïi. Hoûi: Giaû söû coù kieát nhueá quaù khöù-hieän taïi raøng buoäc, maø laïi coù kieát aùi quaù khöù raøng buoäc chaêng? Ñaùp: Neáu tröôùc sinh chöa ñoaïn thì raøng buoäc, neáu tröôùc chöa sinh giaû söû sinh maø ñaõ ñoaïn thì khoâng raøng buoäc. YÙ nghóa trong naøy noùi roäng ra nhö tröôùc. Hoûi: Neáu ñoái vôùi söï vieäc naøy coù kieát aùi quaù khöù raøng buoäc, thì cuõng coù kieát nhueá vò laïi, hieän taïi raøng buoäc chaêng? Ñaùp: Trong naøy coù ba caâu phaân bieät: 1. Hoaëc coù kieát aùi quaù khöù raøng buoäc maø khoâng coù kieát nhueá vò lai-hieän taïi raøng buoäc, nghóa laø ñoái vôùi phaùp cuûa coõi saéc-voâ saéc coù kieát aùi ñôøi tröôùc chöa ñoaïn. Trong naøy, coù kieát aùi ñôøi tröôùc chöa ñoaïn, laø hieån baøy coù kieát aùi

quaù khöù; ñoái vôùi phaùp cuûa coõi saéc-voâ saéc, laø ngaên chaën coù kieát nhueá vò lai-hieän taïi, bôûi vì hai coõi aáy khoâng coù kieát nhueá, nhö tröôùc neân bieát! 2. Hoaëc coù kieát aùi quaù khöù raøng buoäc vaø coù kieát nhueá vò lai raøng buoäc chöù khoâng coù hieän taïi, nghóa laø ñoái vôùi söï vieäc naøy coù kieát aùi ñôøi tröôùc chöa ñoaïn, vaø coù kieát nhueá chöa ñoaïn, khoâng hieän ôû tröôùc maét. Trong naøy, coù kieát aùi ñôøi tröôùc chöa ñoaïn, laø hieån baøy coù kieát aùi quaù khöù; vaø coù kieát nhueá chöa ñoaïn, laø hieån baøy coù kieát nhueá vò lai, vì chöa ñoaïn thì chaéc chaén coù nghóa raøng buoäc cuûa vò lai; khoâng hieän ôû tröôùc maét, laø ngaên chaën coù kieát nhueá hieän taïi. 3. Hoaëc coù kieát aùi quaù khöù raøng buoäc maø cuõng coù kieát nhueá vò lai- hieän taïi raøng buoäc nghóa laø ñoái vôùi söï vieäc naøy coù kieát aùi ñôøi tröôùc chöa ñoaïn, vaø coù kieát nhueá hieän ôû tröôùc maét. Trong naøy, coù kieát aùi ñôøi tröôùc chöa ñoaïn, laø hieån baøy coù kieát aùi quaù khöù; vaø coù kieát nhueá hieän ôû tröôùc maét, laø hieån baøy coù kieát nhueá hieän taïi. Vò lai naøy coù, khoâng noùi maø töï thaønh, bôûi vì hieän ôû tröôùc maét thì vò lai nhaát ñònh phaûi coù. Hoûi: Giaû söû coù kieát nhueá vò lai-hieän taïi raøng buoäc, maø laïi coù kieát aùi quaù khöù raøng buoäc chaêng? Ñaùp: Neáu ñôøi tröôùc chöa ñoaïn thì raøng buoäc, neáu tröôùc chöa sinh- giaû söû sinh maø ñoõa ñoaïn thì khoâng raøng buoäc. YÙ nghóa trong naøy noùi roäng ra nhö tröôùc. Hoûi: Neáu ñoái vôùi söï vieäc naøy coù kieát aùi quaù khöù raøng buoäc, thì cuõng coù kieát nhueá quaù khöù-vò lai raøng buoäc chaêng? Ñaùp: Trong naøy coù ba caâu phaân bieät: 1. Hoaëc coù kieát aùi quaù khöù raøng buoäc, maø khoâng coù kieát nhueá quaù

khöù-vò lai raøng buoäc, nghóa laø ñoái vôùi phaùp cuûa coõi saéc-voâ saéc, coù kieát aùi ñôøi tröôùc chöa ñoaïn. Trong naøy, coù kieát aùi ñôøi tröôùc chöa ñoaïn, laø hieån baøy coù kieát aùi quaù khöù; ñoái vôùi phaùp cuûa coõi saéc-voâ saéc laø ngaên chaën coù kieát nhueá quaù khöù-vò lai. 2. Hoaëc coù kieát aùi quaù khöù raøng buoäc, vaø coù kieát nhueá vò lai raøng buoäc chöù khoâng coù quaù khöù, nghóa laø ñoái vôùi söï vieäc naøy coù kieát aùi ñôøi tröôùc chöa ñoaïn, vaø coù kieát nhueá chöa ñoaïn, maø khoâng coù kieát nhueá ñôøi tröôùc giaû söû sinh maø ñaõ ñoaïn. Trong naøy, coù kieát aùi ñôøi tröôùc chöa ñoaïn, laø hieån baøy coù kieát aùi quaù khöù; coù kieát nhueá chöa ñoaïn, laø hieån baøy coù kieát nhueá vò lai; khoâng coù kieát nhueá ñôøi tröôùc-giaû söû sinh maø ñaõ ñoaïn, laø ngaên chaën coù kieát nhueá quaù khöù. 3. Hoaëc coù kieát aùi quaù khöù raøng buoäc, cuõng coù kieát nhueá quaù khöù- vò lai raøng buoäc, nghóa laø ñoái vôùi söï vieäc naøy coù kieát aùi-kieát nhueá ñôøi tröôùc chöa ñoaïn. Trong naøy, coù kieát aùi ñôøi tröôùc chöa ñoaïn, laø hieån baøy coù kieát aùi quaù khöù; coù kieát nhueá ñôøi tröôùc chöa ñoaïn, laø hieån baøy coù kieát nhueá quaù khöù. Vò lai naøy coù nhöng khoâng noùi maø töï thaønh, bôûi vì coù quaù khöù thì vò lai nhaát ñònh phaûi coù. Hoûi: Giaû söû coù kieát nhueá quaù khöù-vò lai raøng buoäc, maø laïi coù kieát aùi quaù khöù raøng buoäc chaêng? Ñaùp: Neáu ñôøi tröôùc chöa ñoaïn thì raøng buoäc, neáu tröôùc chöa sinh- giaû söû sinh maø ñaõ ñoaïn thì khoâng raøng buoäc. YÙ nghóa trong naøy roäng

ra nhö tröôùc ñaõ noùi. Hoûi: Neáu ñoái vôùi söï vieäc naøy coù kieát aùi quaù khöù raøng buoäc, thì cuõng coù khoâng quaù khöù-vò lai-hieän taïi raøng buoäc chaêng? Ñaùp: Trong naøy coù naêm caâu phaân bieät: 1. Hoaëc coù kieát aùi quaù khöù raøng buoäc, chöù khoâng coù kieát nhueá quaù khöù-vò lai hieän taïi raøng buoäc, nghóa laø ñoái vôùi phaùp cuûa coõi saéc-voâ saéc, coù kieát aùi ñôøi tröôùc chöa ñoaïn. Trong naøy, coù kieát aùi ñôøi tröôùc chöa ñoaïn, laø hieån baøy coù kieát aùi quaù khöù; ñoái vôùi phaùp cuûa coõi saéc-voâ saéc, laø ngaên chaën coù kieát nhueá cuûa ba ñôøi. 2. Coù kieát aùi quaù khöù raøng buoäc, vaø coù kieát nhueá vò lai raøng buoäc, chöù khoâng coù quaù khöù-hieän taïi nghóa laø ñoái vôùi söï vieäc naøy coù kieát aùi ñôøi tröôùc chöa ñoaïn, vaø coù kieát nhueá chöa ñoaïn, maø tröôùc chöa sinh- giaû söû sinh maø ñaõ ñoaïn, khoâng hieän ôû tröôùc maét. Trong naøy coù kieát aùi ñôøi tröôùc chöa ñoaïn, laø hieån baøy coù kieát aùi quaù khöù; coù kieát nhueá chöa ñoaïn, laø hieån baøy coù kieát nhueá vò lai; maø tröôùc chöa sinh-giaû söû sinh maø ñaõ ñoaïn, laø ngaên chaën coù kieát nhueá quaù khöù, khoâng hieän ôû tröôùc maét, laø ngaên chaën coù kieát nhueá hieän taïi.

3. Hoaëc coù kieát aùi quaù khöù raøng buoäc, vaø coù kieát nhueá vò lai-hieän taïi raøng buoäc chöù khoâng coù quaù khöù, nghóa laø ñoái vôùi söï vieäc naøy coù kieát aùi ñôøi tröôùc chöa ñoaïn, vaø coù kieát nhueá hieän ôû tröôùc maét, nhöng tröôùc chöa sinh-giaû söû sinh maø ñaõ ñoaïn. Trong naøy, coù kieát aùi ñôøi tröôùc chöa ñoaïn, laø hieån baøy coù kieát aùi quaù khöù; coù kieát nhueá hieän ôû tröôùc maét, laø hieån baøy coù kieát nhueá hieän taïi; vò lai naøy coù maø khoâng noùi töï nhieân thaønh, nghóa nhö tröôùc ñaõ noùi, nhöng tröôùc chöa sinh-giaû söû sinh maø ñaõ ñoaïn, laø ngaên chaën coù kieát nhueá quaù khöù. 4. Hoaëc coù kieát aùi quaù khöù raøng buoäc, vaø coù kieát nhueá quaù khöù-vò lai raøng buoäc chöù khoâng hieän taïi, nghóa laø ñoái vôùi söï vieäc naøy coù kieát aùi-kieát nhueá ñôøi tröôùc chöa ñoaïn, maø khoâng coù kieát nhueá hieän ôû tröôùc maét. Trong naøy, coù kieát aùi ñôøi tröôùc chöa ñoaïn laø hieån baøy coù kieát aùi quaù khöù; coù kieát nhueá ñôøi tröôùc chöa ñoaïn, laø hieån baøy coù kieát nhueá quaù khöù; vò lai naøy coù maø khoâng noùi töï nhieân thaønh, nghóa nhö tröôùc ñaõ noùi; maø khoâng coù kieát nhueá hieän ôû tröôùc maét, laø ngaên chaën coù kieát nhueá hieän taïi. 5. Hoaëc coù kieát aùi quaù khöù raøng buoäc, cuõng coù kieát nhueá quaù khöù- vò lai-hieän taïi raøng buoäc, nghóa laø ñoái vôùi söï vieäc naøy coù kieát aùi-kieát nhueá ñôøi tröôùc chöa ñoaïn, vaø coù kieát nhueá hieän ôû tröôùc maét. Trong naøy, coù kieát aùi ñôøi tröôùc chöa ñoaïn, laø hieån baøy coù kieát aùi quaù khöù; coù kieát nhueá ñôøi tröôùc chöa ñoaïn, laø hieån baøy coù kieát nhueá quaù khöù; coù kieát nhueá hieän ôû tröôùc maét, laø hieån baøy coù kieát nhueá hieän taïi; vò lai naøy coù maø khoâng noùi töï nhieân thaønh, bôûi vì coù quaù khöù-hieän taïi thì chaéc chaén cuõng coù vò lai. Hoûi: Giaû söû coù kieát nhueá quaù khöù-vò lai-hieän taïi raøng buoäc, maø laïi coù kieát aùi quaù khöù raøng buoäc chaêng? Ñaùp: Neáu ñôøi tröôùc chöa ñoaïn thì raøng buoäc, neáu tröôùc chöa sinh- giaû söû sinh maø ñaõ ñoaïn thì khoâng raøng buoäc. YÙ nghóa trong naøy roäng ra nhö tröôùc ñaõ noùi. Nhö ñoái vôùi kieát nhueá,

ñoái vôùi kieát taät-kieát san cuõng nhö vaäy, bôûi vì caû hai loaïi chæ thuoäc veà coõi duïc, cho neân duøng aùi ñoái vôùi chuùng laøm thaønh baûy caâu nhoû. Nhö ñoái vôùi kieát nhueá, noùi veà söï sai bieät, laø ñoái vôùi phaùp do kieán maø ñoaïn thuoäc coõi Duïc, vaø ñoái vôùi phaùp cuûa coõi saéc-voâ saéc, coù kieát aùi ñôøi tröôùc chöa ñoaïn, khoâng coù kieát taät-kieát san cuûa quaù khöù-vò lai-hieän taïi. Trong naøy, coù kieát aùi ñôøi tröôùc chöa ñoaïn, laø hieån baøy trong hai loaïi baûy caâu coù kieát aùi quaù khöù, khoâng coù kieát taät-kieát san cuûa ba ñôøi, laø ngaên chaën trong hai loaïi baûy caâu coù kieát taät-kieát san cuûa quaù khöù-vò lai-hieän taïi. Ñaây laø ñoái vôùi phaùp do kieán maø ñoaïn thuoäc coõi

SOÁ 1545 - LUAÄN A TYØ ÑAÏT MA ÑAÏI TYØ BAØ SA, Quyeån 58 132

duïc, coù söï sai bieät so vôùi tröôùc, bôûi vì hai kieát taät-kieát san chæ do tu maø ñoaïn. Hoûi: Neáu ñoái vôùi söï vieäc naøy coù kieát aùi quaù khöù raøng buoäc, thì cuõng coù kieát maïn quaù khöù raøng buoäc chaêng? Ñaùp: Neáu ñôøi tröôùc chöa ñoaïn thì raøng buoäc, neáu tröôùc chöa sinh- giaû söû sinh maø ñaõ ñoaïn thì khoâng raøng buoäc. Nghóa laø ñoái vôùi söï vieäc naøy neáu coù kieát aùi ñôøi tröôùc chöa ñoaïn maø cuõng coù kieát maïn ñôøi tröôùc chöa ñoaïn, thì ñoái vôùi söï vieäc naøy cuõng coù nghóa raøng buoäc cuûa kieát maïn quaù khöù. Neáu ñoái vôùi söï vieäc naøy, tuy coù kieát aùi ñôøi tröôùc chöa ñoaïn maø tröôùc ñoù kieát maïn naøy chöa sinh, thì tuy sinh ôû nôi khaùc nhöng ñoái vôùi söï vieäc naøy cuõng goïi laø chöa sinh; giaû söû sinh maø ñaõ ñoaïn thì ñoái vôùi söï vieäc naøy khoâng coù nghóa raøng buoäc cuûa kieát maïn quaù khöù. Hoûi: Giaû söû coù kieát maïn quaù khöù raøng buoäc, maø laïi coù kieát aùi quaù khöù raøng buoäc chaêng? Ñaùp: Neáu ñôøi tröôùc chöa ñoaïn thì raøng buoäc, neáu tröôùc chöa sinh- giaû söû sinh maø ñaõ ñoaïn thì khoâng raøng buoäc. Nghóa laø ñoái vôùi söï vieäc naøy neáu coù kieát maïn ñôøi tröôùc chöa ñoaïn, cuõng coù kieát aùi ñôøi tröôùc chöa ñoaïn, thì ñoái vôùi söï vieäc naøy cuõng coù nghóa raøng buoäc cuûa kieát aùi quaù khöù. Neáu ñoái vôùi söï vieäc naøy, tuy coù kieát maïn ñôøi tröôùc chöa ñoaïn maø tröôùc ñoù kieát aùi naøy chöa sinh, thì tuy sinh ôû nôi khaùc nhöng ñoái vôùi söï vieäc naøy cuõng goïi laø chöa sinh; giaû söû sinh maø ñaõ ñoaïn thì ñoái vôùi söï vieäc naøy khoâng coù nghóa raøng buoäc cuûa kieát aùi quaù khöù. Hoûi: Neáu ñoái vôùi söï vieäc naøy coù kieát aùi quaù khöù raøng buoäc, thì cuõng coù kieát maïn vò lai raøng buoäc chaêng? Ñaùp: Ñuùng nhö vaäy. Nguyeân côù theá naøo? Bôûi vì tröôùc ñaây noùi kieát maïn ñoái vôùi söï cuûa naêm Boä thuoäc ba coõi coù theå laøm cho raøng buoäc, vò lai chöa ñoaïn thì chaéc chaén raøng buoäc taát caû söï cuûa ba ñôøi kia. Hoûi: Giaû söû coù kieát maïn vò lai raøng buoäc, maø laïi coù kieát aùi quaù khöù raøng buoäc chaêng? Ñaùp: Neáu ñôøi tröôùc chöa ñoaïn thì raøng buoäc, neáu tröôùc chöa sinh- giaû söû sinh maø ñaõ ñoaïn thì khoâng raøng buoäc. Nghóa laø ñoái vôùi söï vieäc naøy neáu coù kieát maïn vò lai chöa ñoaïn, cuõng coù kieát aùi ñôøi tröôùc chöa ñoaïn, thì ñoái vôùi söï vieäc naøy cuõng coù nghóa raøng buoäc cuûa kieát aùi quaù khöù. Neáu ñoái vôùi söï vieäc naøy, tuy coù kieát maïn vò lai chöa ñoaïn nhöng tröôùc ñoù kieát aùi naøy chöa sinh, thì tuy sinh ôû nôi khaùc maø ñoái vôùi söï vieäc naøy cuõng goïi laø chöa sinh; giaû söû sinh maø ñaõ ñoaïn thì ñoái vôùi söï vieäc naøy khoâng coù nghóa

raøng buoäc cuûa kieát aùi quaù khöù. Hoûi: Neáu ñoái vôùi söï vieäc naøy coù kieát aùi quaù khöù raøng buoäc, thì

cuõng coù kieát maïn hieän taïi raøng buoäc chaêng? Ñaùp: Neáu hieän ôû tröôùc maét. Nghóa laø ñoái vôùi söï vieäc naøy, neáu coù kieát aùi ñôøi tröôùc chöa ñoaïn, cuõng coù kieát maïn hieän ôû tröôùc maét, thì coù nghóa raøng buoäc cuûa daáy khôûi taâm thieän-voâ phuù voâ kyù hieän ôû tröôùc maét, hoaëc ôû nôi khaùc daáy khôûi kieát maïn hieän ôû tröôùc maét, hoaëc luùc khoâng coù taâm naøo, thì khoâng coù nghóa raøng buoäc cuûa kieát maïn hieän taïi. Hoûi: Giaû söû kieát maïn hieän taïi raøng buoäc, maø laïi coù kieát aùi quaù khöù raøng buoäc chaêng? Ñaùp: Neáu ñôøi tröôùc chöa ñoaïn thì raøng buoäc, neáu tröôùc chöa sinh- giaû söû sinh maø ñaõ ñoaïn thì khoâng raøng buoäc. Nghóa laø ñoái vôùi söï vieäc naøy neáu coù kieát maïn hieän ôû tröôùc maét, cuõng coù kieát aùi ñôøi tröôùc chöa ñoaïn, thì ñoái vôùi söï vieäc naøy cuõng coù nghóa raøng buoäc cuûa kieát aùi quaù khöù. Neáu ñoái vôùi söï vieäc naøy, tuy coù kieát maïn hieän ôû tröôùc maét maø tröôùc ñoù kieát aùi naøy chöa sinh, thì tuy sinh ôû nôi khaùc nhöng ñoái vôùi söï vieäc naøy cuõng goïi laø chöa sinh; giaû söû sinh maø ñaõ ñoaïn thì ñoái vôùi söï vieäc naøy khoâng coù nghóa raøng buoäc cuûa kieát aùi quaù khöù. Hoûi: Neáu ñoái vôùi söï vieäc naøy coù kieát aùi quaù khöù raøng buoäc, thì cuõng coù kieát maïn quaù khöù-hieän taïi raøng buoäc chaêng? Ñaùp: Trong naøy coù boán caâu phaân bieät: 1. Hoaëc coù kieát aùi quaù khöù raøng buoäc maø khoâng coù kieát maïn quaù khöù-hieän taïi raøng buoäc, nghóa laø ñoái vôùi söï vieäc naøy coù kieát aùi ñôøi tröôùc chöa ñoaïn, khoâng coù kieát maïn ñôøi tröôùc-giaû söû sinh maø ñaõ ñoaïn, khoâng hieän ôû tröôùc maét. Trong naøy, coù kieát aùi ñôøi tröôùc chöa ñoaïn, laø hieån baøy coù kieát aùi quaù khöù chöa ñoaïn; khoâng coù kieát maïn ñôøi tröôùc-giaû söû sinh maø ñaõ ñoaïn, laø ngaên chaën coù kieát maïn quaù khöù; khoâng hieän ôû tröôùc maét, laø ngaên chaën coù kieát maïn hieän taïi. 2. Hoaëc coù kieát aùi quaù khöù raøng buoäc, vaø coù kieát maïn quaù khöù raøng buoäc chöù khoâng coù hieän taïi, nghóa laø ñoái vôùi söï vieäc coù kieát aùi-kieát maïn ñôøi tröôùc chöa ñoaïn, khoâng coù kieát maïn hieän ôû tröôùc maét. Trong naøy, coù kieát aùi-kieát maïn ñôøi tröôùc chöa ñoaïn, laø hieån baøy coù kieát aùi-kieát maïn quaù khöù, khoâng coù kieát maïn hieän ôû tröôùc maét, laø ngaên chaën coù kieát maïn hieän taïi. 3. Hoaëc coù kieát aùi quaù khöù raøng buoäc, vaø coù kieát maïn hieän taïi raøng buoäc chöù khoâng coù quaù khöù, nghóa laø ñoái vôùi söï vieäc naøy coù kieát aùi ñôøi tröôùc chöa ñoaïn, vaø coù kieát maïn hieän ôû tröôùc maét, maø tröôùc chöa sinh-giaû söû sinh maø ñaõ ñoaïn. Trong naøy, coù kieát aùi ñôøi tröôùc chöa ñoaïn, laø hieån baøy coù kieát aùi quaù khöù; coù kieát maïn hieän ôû tröôùc maét, laø hieån baøy coù kieát maïn hieän taïi; maø tröôùc chöa sinh-giaû söû sinh maø ñaõ ñoaïn, laø

ngaên chaën coù kieát maïn quaù khöù. 4. Hoaëc coù kieát aùi quaù khöù raøng buoäc, vaø coù kieát maïn quaù khöù- hieän taïi raøng buoäc, nghóa laø ñoái vôùi söï vieäc

naøy coù kieát aùi-kieát maïn ñôøi tröôùc chöa ñoaïn, vaø coù kieát maïn hieän ôû tröôùc maét. Trong naøy, coù kieát aùi- kieát maïn ñôøi tröôùc chöa ñoaïn, laø hieån baøy coù kieát aùi-kieát maïn quaù khöù; coù kieát maïn hieän ôû tröôùc maét, laø hieån baøy coù kieát maïn hieän taïi. Hoûi: Giaû söû coù kieát maïn quaù khöù-hieän taïi raøng buoäc, maø laïi coù kieát aùi quaù khöù raøng buoäc chaêng? Ñaùp: Neáu ñôøi tröôùc chöa ñoaïn thì raøng buoäc, neáu tröôùc chöa sinh- giaû söû sinh maø ñaõ ñoaïn thì khoâng raøng buoäc. YÙ nghóa trong naøy roäng ra nhö tröôùc ñaõ noùi. Hoûi: neáu ñoái vôùi söï vieäc naøy coù kieát aùi quaù khöù raøng buoäc, thì cuõng coù kieát maïn vò lai-hieän taïi raøng buoäc chaêng? Ñaùp: Vò lai chaéc chaén raøng buoäc, hieän taïi neáu hieän ôû tröôùc maét. Trong naøy, vò lai chaéc chaén raøng buoäc, laø vì kieát maïn vò lai neáu luùc chöa ñoaïn thì chaéc chaén raøng buoäc taát caû söï cuûa naêm Boä thuoäc ba coõi; hieän taïi neáu hieän ôû tröôùc maétt, thì nghóa nhö tröôùc ñaõ noùi. Hoûi: Giaû söû coù kieát maïn vò lai-hieän taïi raøng buoäc, maø laïi coù kieát aùi quaù khöù raøng buoäc chaêng? Ñaùp: Neáu ñôøi tröôùc chöa ñoaïn thì raøng buoäc, neáu tröôùc chöa sinh- giaû söû sinh maø ñaõ ñoaïn thì khoâng raøng buoäc. YÙ nghóa trong naøy roäng ra nhö tröôùc ñaõ noùi. Hoûi: Neáu ñoái vôùi söï vieäc naøy coù kieát aùi quaù khöù raøng buoäc, thì cuõng coù kieát maïn quaù khöù-vò lai raøng buoäc chaêng? Ñaùp: Vò lai chaéc chaén raøng buoäc; quaù khöù neáu ñôøi tröôùc chöa ñoaïn thì raøng buoäc, neùu tröôùc chöa sinh-giaû söû sinh maø ñaõ ñoaïn thì khoâng raøng buoäc. Hai nghóa trong naøy ñeàu nhö tröôùc ñaõ noùi. Hoûi: Giaû söû coù kieát maïn quaù khöù-vò lai raøng buoäc, maø laïi coù kieát aùi quaù khöù raøng buoäc chaêng? Ñaùp: Neáu ñôøi tröôùc chöa ñoaïn thì raøng buoäc, neáu tröôùc chöa sinh- giaû söû sinh maø ñaõ ñoaïn thì khoâng raøng buoäc. YÙ nghóa trong naøy cuõng nhö tröôùc ñaõ noùi. Hoûi: Neáu ñoái vôùi söï vieäc naøy coù kieát aùi quaù khöù raøng buoäc, thì cuõng coù kieát maïn quaù khöù-vò lai-hieän taïi raøng buoäc chaêng? Ñaùp: Trong naøy coù boán caâu phaân bieät: 1. Hoaëc coù kieát aùi quaù khöù raøng buoäc, vaø coù kieát maïn vò lai raøng buoäc, chöù khoâng coù quaù khöù-hieän taïi, nghóa laø ñoái vôùi söï vieäc naøy coù kieát aùi ñôøi tröôùc chöa ñoaïn, khoâng coù kieát maïn ñôøi tröôùc-giaû söû sinh maø

ñaõ ñoaïn, khoâng hieän ôû tröôùc maét. Trong naøy, coù kieát aùi ñôøi tröôùc chöa ñoaïn, laø hieån baøy coù kieát aùi quaù khöù; khoâng coù kieát maïn ñôøi tröôùc-giaû söû sinh maø ñaõ ñoaïn, laø ngaên chaën coù kieát maïn quaù khöù; khoâng hieän ôû tröôùc maét, laø ngaên chaën coù kieát maïn hieän taïi. Vò lai naøy coù nhöng khoâng noùi maø töï nhieân thaønh, bôûi vì kieát aùi kia chöa ñoaïn thì maïn naøy chaéc chaén coù. 2. Hoaëc coù kieát aùi quaù khöù raøng buoäc, vaø coù kieát maïn quaù khöù-vò lai raøng buoäc chöù khoâng coù hieän taïi, nghóa laø ñoái vôùi söï vieäc naøy coù kieát aùi-kieát maïn ñôøi tröôùc chöa ñoaïn, khoâng coù kieát maïn hieän ôû tröôùc maét. Trong naøy, coù kieát aùi-kieát maïn ñôøi tröôùc chöa ñoaïn, laø hieån baøy coù kieát aùi-kieát maïn quaù khöù; khoâng coù kieát maïn hieän ôû tröôùc maét, laø ngaên chaën coù kieát maïn hieän taïi. Vò lai naøy coù nhöng khoâng noùi maø töï nhieân thaønh, nghóa nhö tröôùc ñaõ noùi. 3. Hoaëc coù kieát aùi quaù khöù

raøng buoäc, vaø coù kieát maïn vò lai-hieän taïi raøng buoäc chöù khoâng coù quaù khöù, nghóa laø ñoái vôùi söï vieäc naøy coù kieát aùi ñôøi tröôùc chöa ñoaïn, vaø coù kieát maïn hieän ôû tröôùc maét, maø khoâng coù ñôøi tröôùc-giaû söû sinh maø ñaõ ñoaïn. Trong naøy, coù kieát aùi ñôøi tröôùc chöa ñoaïn, laø hieån baøy coù kieát aùi quaù khöù; coù kieát maïn hieän ôû tröôùc maét, laø hieån baøy coù kieát maïn hieän taïi; maø khoâng coù ñôøi tröôùc-giaû söû sinh maø ñaõ ñoaïn, laø ngaên chaën coù kieát maïn quaù khöù. Vò lai naøy coù nhöng khoâng noùi maø töï nhieân thaønh, bôûi vì kieát maïn hieän ôû tröôùc maét thì chaéc chaén laø coù vò lai. 4. hoaëc coù kieát aùi quaù khöù raøng buoäc cuõng coù kieát maïn quaù khöù-vò lai-hieän taïi raøng buoäc, nghóa laø ñoái vôùi söï vieäc naøy coù kieát aùi-kieát maïn ñôøi tröôùc chöa ñoaïn, vaø coù kieát maïn hieän ôû tröôùc maét. Trong naøy, coù kieát aùi-kieát maïn ñôøi tröôùc chöa ñoaïn, laø hieån baøy coù kieát aùi-kieát maïn quaù khöù; coù kieát maïn hieän ôû tröôùc maét, laø hieån baøy coù kieát maïn hieän taïi. Vò lai naøy coù nhöng khoâng noùi maø töï nhieân thaønh, nghóa nhö tröôùc ñaõ noùi. Hoûi: Giaû söû coù kieát maïn quaù khöù-vò lai-hieän taïi raøng buoäc, maø laïi coù kieát aùi quaù khöù raøng buoäc chaêng? Ñaùp: Neáu ñôøi tröôùc chöa ñoaïn thì raøng buoäc, neáu tröôùc chöa sinh giaû söû sinh maø ñaõ ñoaïn thì khoâng raøng buoäc. YÙ nghóa trong naøy noùi roäng ra nhö tröôùc. Hoûi: Neáu ñoái vôùi söï vieäc naøy coù kieát aùi quaù khöù raøng buoäc, thì cuõng coù kieát voâ minh quaù khöù raøng buoäc chaêng? Ñaùp: Ñuùng nhö vaäy. Nguyeân côù theá naøo? Bôûi vì tröôùc ñaây noùi caùc kieát meâ laàm coïng töôùng ñoái vôùi söï cuûa naêm Boä thuoäc ba coõi coù theå laøm

cho raøng buoäc quaù khöù chöa ñoaïn thì chaéc chaén raøng buoäc taát caû söï cuûa ba ñôøi kia, voâ minh cuõng ñaõ laø kieát thuoäc coïng töôùng, cho neân traû lôøi laø ñuùng nhö vaäy. Hoûi: Giaû söû coù kieát voâ minh quaù khöù raøng buoäc, maø laïi coù kieát aùi quaù khöù raøng buoäc chaêng? Ñaùp: Neáu ñôøi tröôùc chöa ñoaïn thì raøng buoäc, neáu tröôùc chöa sinh- giaû söû sinh maø ñaõ ñoaïn thì khoâng raøng buoäc. Nghóa laø ñoái vôùi söï vieäc naøy neáu coù kieát voâ minh ñôøi tröôùc chöa ñoaïn, cuõng coù kieát aùi ñôøi tröôùc chöa ñoaïn, thì ñoái vôùi söï vieäc naøy cuõng coù nghóa raøng buoäc cuûa kieát aùi quaù khöù. Neáu ñoái vôùi söï vieäc naøy tuy coù kieát voâ minh ñôøi tröôùc chöa ñoaïn, maø tröôùc ñoù kieát aùi naøy chöa sinh, thì tuy sinh ôû nôi khaùc nhöng ñoái vôùi söï vieäc naøy cuõng goïi laø chöa sinh; giaû söû sinh maø ñaõ ñoaïn thì ñoái vôùi söï vieäc naøy khoâng coù nghóa raøng buoäc cuûa kieát aùi quaù khöù. Hoûi: Neáu ñoái vôùi söï vieäc naøy coù kieát aùi quaù khöù raøng buoäc, thì cuõng coù kieát voâ minh vò lai raøng buoäc chaêng? Ñaùp: Ñuùng nhö vaäy. Nguyeân côù theá naøo? bôûi vì tröôùc ñaây noùi caùc kieát thuoäc coïng töôùng ñoái vôùi söï cuûa naêm Boä thuoäc ba coõi coù theå laøm cho raøng buoäc, vò lai chöa ñoaïn thì chaéc chaén raøng buoäc taát caû söï cuûa ba ñôøi kia. Hoûi: Giaû söû coù kieát voâ minh vò lai raøng buoäc, maø laïi coù kieát aùi quaù khöù raøng buoäc chaêng? Ñaùp: Neáu ñôøi tröôùc chöa ñoaïn thì raøng buoäc, neáu tröôùc chöa sinh- giaû söû sinh maø ñaõ ñoaïn thì khoâng raøng buoäc. Nghóa laø ñoái vôùi söï vieäc naøy neáu coù kieát voâ minh vò lai chöa ñoaïn, cuõng coù kieát aùi quaù khöù

chöa ñoaïn, thì ñoái vôùi söï vieäc naøy cuõng coù nghóa raøng buoäc cuûa kieát aùi quaù khöù. Neáu ñoái vôùi söï vieäc naøy tuy coù kieát voâ minh vò lai chöa ñoaïn maø tröôùc ñoù kieát aùi naøy chöa sinh, thì tuy sinh ôû nôi khaùc maø ñoái vôùi söï vieäc naøy cuõng goïi laø chöa sinh, giaû söû sinh maø ñaõ ñoaïn thì ñoái vôùi söï vieäc naøy khoâng coù nghóa raøng buoäc cuûa kieát aùi quaù khöù. Hoûi: Neáu ñoái vôùi söï vieäc naøy coù kieát aùi quaù khöù raøng buoäc, thì cuõng coù kieát voâ minh hieän taïi raøng buoäc chaêng? Ñaùp: Neáu hieän ôû tröôùc maét. Nghóa laø ñoái vôùi söï vieäc naøy neáu coù kieát aùi ñôøi tröôùc chöa ñoaïn, cuõng coù kieát voâ minh hieän ôû tröôùc maét, thì coù nghóa raøng buoäc cuûa kieát voâ minh hieän taïi. Neáu ñoái vôùi söï vieäc naøy, hoaëc daáy khôûi taâm thieän-voâ phuù-voâ kyù hieän ôû tröôùc maét, hoaëc ôû nôi khaùc daáy khôûi kieát voâ minh hieän ôû tröôùc maét, hoaëc luùc khoâng coù taâm naøo, thì khoâng coù nghóa raøng buoäc cuûa kieát voâ minh hieän taïi. Hoûi: Giaû söû coù kieát voâ minh hieän taïi raøng buoäc, maø laïi coù kieát aùi

quaù khöù raøng buoäc chaêng? Ñaùp: Neáu ñôøi tröôùc chöa ñoaïn thì raøng buoäc, neáu tröôùc chöa sinh- giaû söû sinh maø ñaõ ñoaïn thì khoâng raøng buoäc. Nghóa laø ñoái vôùi söï vieäc naøy neáu coù kieát voâ minh hieän ôû tröôùc maét, cuõng coù kieát aùi ñôøi tröôùc chöa ñoaïn, thì ñoái vôùi söï vieäc naøy cuõng coù nghóa raøng buoäc cuûa kieát aùi quaù khöù. Neáu ñoái vôùi söï vieäc naøy tuy coù kieát voâ minh hieän ôû tröôùc maét maø tröôùc ñoù kieát aùi naøy chöa sinh, thì tuy sinh ôû nôi khaùc maø ñoái vôùi söï vieäc naøy cuõng goïi laø chöa sinh; giaû söû sinh maø ñaõ ñoaïn thì ñoái vôùi söï vieäc naøy khoâng coù nghóa raøng buoäc cuûa kieát aùi quaù khöù. Hoûi: Neáu ñoái vôùi söï vieäc naøy coù kieát aùi quaù khöù raøng buoäc, thì cuõng coù kieát voâ minh quaù khöù-hieän taïi raøng buoäc chaêng? Ñaùp: Quaù khöù thì chaéc chaén raøng buoäc, hieän taïi neáu hieän ôû tröôùc maét. YÙ nghóa trong naøy ñeàu nhö tröôùc ñaõ noùi. Hoûi: Giaû söû coù kieát voâ minh quaù khöù-hieän taïi raøng buoäc, maø laïi coù kieát aùi quaù khöù raøng buoäc chaêng? Ñaùp: Neáu ñôøi tröôùc chöa ñoaïn thì raøng buoäc, neáu tröôùc chöa sinh- giaû söû sinh maø ñaõ ñoaïn thì khoâng raøng buoäc. YÙ nghóa trong naøy roäng ra nhö tröôùc ñaõ noùi: Hoûi: Neáu ñoái vôùi söï vieäc naøy coù kieát aùi quaù khöù raøng buoäc, thì cuõng coù kieát voâ minh vò lai-hieän taïi raøng buoäc chaêng? Ñaùp: Vò lai thì chaéc chaén raøng buoäc, hieän taïi neáu hieän ôû tröôùc maét. YÙ nghóa trong naøy ñeàu noùi nhö tröôùc. Hoûi: Giaû söû coù kieát voâ minh vò lai-hieän taïi raøng buoäc, maø laïi coù kieát aùi quaù khöù raøng buoäc chaêng? Ñaùp: Neáu ñôøi tröôùc chöa ñoaïn thì raøng buoäc, neáu tröôùc chöa sinh- giaû söû sinh maø ñaõ ñoaïn thì khoâng raøng buoäc. YÙ nghóa trong naøy noùi roäng ra nhö tröôùc. Hoûi: Neáu ñoái vôùi söï vieäc naøy coù kieát aùi quaù khöù raøng buoäc, thì cuõng coù kieát voâ minh quaù khöù-vò lai raøng buoäc chaêng? Ñaùp: Ñuùng nhö vaäy. Nguyeân côù theá naøo? Bôûi vì tröôùc ñaây noùi caùc kieát thuoäc coïng töôùng ñoái vôùi söï cuûa naêm Boä thuoäc ba coõi coù theå laøm cho raøng buoäc, quaù khöù-vò lai chöa ñoaïn thì chaéc chaén raøng buoäc taát caû söï cuûa ba ñôøi kia. Hoûi: Giaû söû coù kieát voâ minh quaù

khöù-vò lai raøng buoäc, maø laïi coù kieát aùi quaù khöù raøng buoäc chaêng? Ñaùp: Neáu ñôøi tröôùc chöa ñoaïn thì raøng buoäc, neáu tröôùc chöa sinh giaû söû sinh maø ñaõ ñoaïn thì khoâng raøng buoäc. YÙ nghóa trong naøy noùi roäng ra nhö tröôùc.

Hoûi: Neáu ñoái vôùi söï vieäc naøy coù kieát aùi quaù khöù raøng buoäc, thì cuõng coù kieát voâ minh quaù khöù-vò lai-hieän taïi raøng buoäc chaêng? Ñaùp: Quaù khöù-vò lai thì chaéc chaén raøng buoäc, hieän taïi neáu hieän ôû tröôùc maét. YÙ nghóa trong naøy ñeàu noùi nhö tröôùc. Hoûi: Giaû söû coù kieát voâ minh quaù khöù-vò lai-hieän taïi raøng buoäc, maø laïi coù kieát aùi quaù khöù raøng buoäc chaêng? Ñaùp: Neáu ñôøi tröôùc chöa ñoaïn thì raøng buoäc, neáu tröôùc chöa sinh-giaû söû sinh maø ñaõ ñoaïn thì khoâng raøng buoäc. YÙ nghóa trong naøy noùi roäng ra nhö tröôùc.

Nguồn: Giảng Sư (giangsu.io.vn) — văn bản trích từ kho sách cổ và kinh điển.